

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 150

din 20 martie 2024

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, obiecție formulată de Președintele României.

2. Cu Adresa nr. CP1/101 din 3 ianuarie 2024, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate privind Legea pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (Pl-x nr. 552/2019). Obiecția a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 28 din 3 ianuarie 2024 și constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 25A/2024.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se arată că, la data de 24 iunie 2023, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (PL-x nr. 552/2019). La data de 7 iulie 2023, în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție, Președintele României a solicitat reexaminarea legii de către Parlament, pentru următoarele considerente: (I) plasarea greșită a intervenției legislative la alin. (1) al art. 24¹ ce reglementează procedura eliberării permiselor de conducere. Aceasta trebuia să vizeze completarea alin. (2) al art. 24¹, care se referă la dreptul de a conduce vehicule pe drumurile publice, și nu alin. (1) al art. 24¹; (II) neclaritatea legii din perspectiva modului în care se va face dovada absolvirii celor 10 ore de pregătire practică, dacă această dovadă trebuie deținută fizic și prezentată în cazul unui control de către fiecare conducător de vehicule, alături de permisul de conducere; (III) lipsa de claritate a intenției legiuitorului de a acorda dreptul posesorilor permiselor de conducere eliberate pentru categoria B de a conduce doar motociclete cu transmisie automată din categoria A1.

4. La data de 27 decembrie 2023, în urma reexaminării, Parlamentul a transmis spre promulgare Legea pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice. În procedura de reexaminare, Parlamentul a operat următoarele modificări: (I) a completat art. 24¹ și a introdus la alin. (2) al acestuia o nouă literă, lit. g¹); (II) a detaliat modul în care se va face dovada absolvirii celor 10 ore de pregătire practică, și anume printr-o adeverință care se înscrie în Registrul național al cursanților gestionat de către Autoritatea Rutieră Română, iar informația deținerea acesteia se transmite pe cale electronică Direcției Generale Permise de Conducere și Înmatriculări în vederea introducerii mențiunilor corespunzătoare în Registrul

național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate; (III) a intervenit asupra condiției de a deține de minimum 3 ani permisul pentru categoria de vehicule B, astfel încât acest tip de permis să poată fi utilizat și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1, și a redus această perioadă la 2 ani.

5. Așa fiind, autorul obiecției arată că, deși trebuia să își limiteze intervenția la cadrul trasat de cererea de reexaminare a Președintelui, Parlamentul a reconfigurat condițiile în care deținătorul unui permis pentru categoria de vehicule B ar putea utiliza permisul și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, excedând acestor limite, și a adoptat legea criticată cu încălcarea art. 77 alin. (2), prin raportare la art. 1 alin. (4) și (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție.

6. Autorul obiecției arată că instanța de contencios constituțional a statuat că reexaminarea legii de către Parlament trebuie să se restrângă la obiecțiunile menționate în cererea Președintelui României, iar în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare cu textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României. Cererea formulată de Președintele României în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție are ca efect reluarea procesului legislativ, cadru în care Parlamentul poate modifica sau completa legea în sensul cerut de Președinte, poate menține legea în forma adoptată inițial sau, dimpotrivă, ținând seama și de punctul de vedere al Președintelui, o poate respinge. Invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la limitele reexaminării unei legi, spre exemplu: Decizia nr. 355 din 4 aprilie 2007, Decizia nr. 991 din 1 octombrie 2008, Decizia nr. 1.596 din 14 decembrie 2011, Decizia nr. 1.597 din 14 decembrie 2011, Decizia nr. 1.598 din 14 decembrie 2011, Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018 sau Decizia nr. 18 din 15 februarie 2023.

7. În acest context, susține că modificarea condiției privind deținerea de minimum 3 ani a permisului pentru categoria de vehicule B — necesară pentru valabilitatea acestui permis și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1 —, prin stabilirea condiției de experiență de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B, reprezintă o soluție complet nouă, care depășește limitele reexaminării. Similar celor reținute de Curtea Constituțională în Decizia nr. 18 din 15 februarie 2023, o intervenție asupra conținutului normativ al textului menționat echivalează cu o ignorare a limitelor solicitării Președintelui României, prin modificarea acestei condiții. Așa fiind, soluția legislativă rezultată în urma reexaminării are valoarea unei noi prevederi adoptate de Parlament, care denotă o nouă voință politică, exprimând o altă viziune decât cea cuprinsă în legea adoptată inițial, cu încălcarea prevederilor art. 77 alin. (2), prin raportare la art. 1 alin. (4) și (5) și art. 147 alin. (4) din Constituție.

8. În continuare, susține că legea supusă controlului de constituționalitate încalcă dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție prin prisma exigențelor de claritate și previzibilitate, așa cum acestea sunt reglementate în Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

9. Astfel, prin înlocuirea sintagmei „Deținătorii permiselor trebuie să aibă [...], permisul pentru categoria B obținut de minimum 3 ani [...]” cu sintagma „deținătorii permiselor să aibă [...] o experiență de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B” se încalcă dispozițiile art. 8 alin. (4) și ale art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000. Prin referirea la experiența de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B, norma devine neclară și echivocă, generând confuzie în aplicare. Folosirea unui termen general precum cel de „experiență” fără precizarea oricăror alte elemente suplimentare încalcă standardele de calitate a legii, având implicații inclusiv asupra mecanismelor și capacității statului de a proteja drepturile și libertățile altor cetățeni în domeniul circulației rutiere.

10. Susține că, în practică, dovada experienței va fi dificil de probat. Este neclar dacă intenția legiuitorului a fost de a asimila perioada de deținere a permisului pentru o anumită perioadă cu experiența cerută de lege sau dacă este necesar ca dovada acestei experiențe să se realizeze în alt mod, situație în care norma este lacunară, neprecizând niciun criteriu pentru probarea experienței. Invocă jurisprudența Curții Constituționale referitoare la principiul clarității și previzibilității legii, spre exemplu Decizia nr. 447 din 29 octombrie 2013 și Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016. Totodată, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragrafele 52 și 55, și Hotărârea din 5 aprilie 2016, pronunțată în Cauza *Gură Tudor Teodorescu împotriva României*, paragraful 42.

11. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, obiecția de neconstituționalitate a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere.

12. Până la data pronunțării prezentei decizii, președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere.

13. Curtea, la termenul de judecată din 21 februarie 2024, a amânat deschiderea deliberărilor pentru data de 13 martie 2024 și ulterior la 20 martie 2024, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie Legea pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice. Potrivit legii criticate, la art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, după litera g) se introduce o nouă literă, lit. g¹), cu următorul cuprins:

„g¹) *permisele de conducere eliberate pentru categoria B sunt valabile și pentru motociclete cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1, cu condiția ca deținătorii permiselor să aibă vârsta de minimum 24 de ani împliniți, o experiență de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B și fac dovada, printr-o*

adeverință, că au absolvit un curs de pregătire practică de minimum 10 ore în acest sens în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de vehicule. Adeverința obținută se înscrie în Registrul național al cursanților gestionat de către Autoritatea Rutieră Română, iar informația deținerii acesteia se transmite pe cale electronică Direcției Generale Permise de Conducere și Înmatriculări în vederea introducerii mențiunilor corespunzătoare în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate;”.

15. Autorul sesizării susține că dispozițiile legii criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (4) referitor la principiul separației și echilibrului puterilor în cadrul democrației constituționale, art. 1 alin. (5) referitor la claritatea și previzibilitatea legii, art. 77 alin. (2) referitor la reexaminarea legii și art. 147 alin. (4) referitor la obligativitatea general obligatorie a deciziilor Curții Constituționale.

16. În vederea soluționării prezentei obiecții de neconstituționalitate, Curtea constată că este necesară verificarea îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a acesteia, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale din perspectiva legalei sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează să fie cercetate în ordinea menționată, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27, sau Decizia nr. 385 din 5 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 13 iunie 2018, paragraful 32).

17. Referitor la *titularul dreptului de sesizare*, prezenta obiecție de neconstituționalitate a fost formulată de Președintele României, care, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și al art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*, fiind, așadar, îndeplinită această primă condiție de admisibilitate.

18. Cu privire la *termenul în care poate fi sesizată instanța de control constituțional* și la obiectul controlului de constituționalitate, astfel cum se observă din fișa legislativă, legea supusă controlului a fost adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 13 iunie 2023 și a fost trimisă spre promulgare la data de 24 iunie 2023. La 10 iulie 2023, Președintele României a solicitat reexaminarea legii de către Parlament, aceasta fiind ulterior adoptată, după reexaminare, de Senat, ca primă Cameră sesizată, la data de 30 octombrie 2023 și de Camera Deputaților, Cameră decizională, la 19 decembrie 2023. În aceeași zi a fost depusă la secretarul general al Camerei Deputaților pentru exercitarea dreptului de sesizare asupra constituționalității, iar la 27 decembrie 2023 a fost trimisă spre promulgare. Prezenta sesizare formulată de Președintele României a fost înregistrată la Curtea Constituțională în data de 3 ianuarie 2024. Se observă, așadar, că sesizarea de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de 10 zile prevăzut de art. 77 alin. (3) din Constituție și că legea nu a fost promulgată de Președintele României, astfel că obiecția de neconstituționalitate este admisibilă sub aspectul termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

19. În vederea analizării admisibilității prezentei sesizări cu privire la cel de-al treilea aspect de admisibilitate — *obiectul controlului de constituționalitate*, respectiv stabilirea sferei de competență a Curții cu privire la legea dedusă controlului —

Curtea reține că obiectul criticilor îl constituie conținutul normativ al legii adoptate de Parlament, dar încă nepromulgată de Președintele României.

20. În consecință, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor legale criticate.

21. În continuare, Curtea reține că *prima critică de neconstituționalitate* formulată de Președintele României vizează nerespectarea de către Parlament a limitelor reexaminării. Referitor la aceste aspecte, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat cu privire la limitele în care legiulor poate decide în ceea ce privește conținutul unei legi aflate în procedura de reexaminare în temeiul normei constituționale cuprinse la art. 77. Astfel, prin Decizia nr. 443 din 12 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1138 din 25 noiembrie 2022, paragrafele 54 și 55, Curtea a statuat că Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune a fi modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea. În cadrul acestei proceduri, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare dintre textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României și celelalte dispoziții ale legii. Pentru aceleași rațiuni, dacă cererea de reexaminare vizează doar aspecte punctuale sau dispoziții concrete din lege, iar, în economia actului normativ, acestea se dovedesc a fi esențiale, întrucât constituie fundamentul reglementării, lipsa lor afectând însăși filosofia actului normativ, apare evident faptul că înlăturarea, eliminarea lor va prejudicia întregul act și va conduce la respingerea legii în ansamblul său (Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 16 februarie 2016, paragrafele 12 și 13, și Decizia nr. 31 din 27 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 16 februarie 2016, paragrafele 11 și 12). Totodată, Curtea a observat că soluția corectă care conciliază rolul preminent al Parlamentului în procesul de legiferare și rolul Președintelui României de a sancționa punerea în executare a legii este aceea ca dezbaterile parlamentare să fie reluate în limitele cererii de reexaminare. Această soluție se sprijină pe dialogul constituțional dintre cele două autorități publice, ce implică separarea și echilibrul dintre funcțiile statului pe care acestea le exercită, pe necesitatea respectării rolului lor constituțional și pe colaborarea constituțională loială dintre acestea. Ignorarea acestor principii duce la adoptarea unei legi față de care Președintele nu își poate exercita dreptul de veto suspensiv sau, din contră, va putea uza de mai multe ori de acest drept cu privire la una și aceeași lege, dar cu conținut normativ diferit, după propria sa apreciere, ajungându-se la nesocotirea textului constituțional. Așadar, pronunțarea Parlamentului asupra legii, în limitele cererii de reexaminare, decurge din art. 1 alin. (4) și (5), art. 61 alin. (1) și art. 80 alin. (2) din Constituție, ceea ce înseamnă că art. 77 alin. (2) și (3) din Constituție, ceea ce coroborat cu textele constituționale anterior referite (Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 6 martie 2018, paragraful 48).

22. De asemenea, potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 991 din 1 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 682 din 6 octombrie 2008, Decizia nr. 1.596 din 14 decembrie 2011, Decizia nr. 1.597 din 14 decembrie 2011 și Decizia nr. 1.598 din 14 decembrie 2011, publicate în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 924 din 27 decembrie 2011, Decizia nr. 81 din 27 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 14 martie 2013, și Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, precitată, paragraful 23), cererea de reexaminare nu poate afecta statutul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării. Cererea formulată de Președintele României în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție are ca efect reluarea procesului legislativ, cadru în care Parlamentul poate modifica sau completa legea în sensul cerut de Președinte, poate menține legea în forma adoptată inițial sau, dimpotrivă, ținând seama și de punctul de vedere al Președintelui, o poate respinge. În acest sens, s-a reținut că Parlamentul fiind unica autoritate legiuitoare a țării, conform prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, în raport cu solicitările cuprinse în cererea de reexaminare a Președintelui României, poate adopta orice fel de soluție pe care o va considera necesară. Astfel, poate admite în întregime sau parțial solicitarea, poate să o respingă ori poate să modifice în totalitate sau parțial anumite texte care au legătură cu cererea de reexaminare. Curtea a apreciat că, indiferent că o cerere de reexaminare a fost admisă, admisă în parte sau respinsă, pot forma obiectul controlului *a priori* de constituționalitate numai dispozițiile legale supuse unor intervenții legislative în procedura de reexaminare, precum și procedura de adoptare a legii în urma cererii de reexaminare, cu titlu exemplificativ reținându-se cvorumul de ședință, majoritatea de vot sau ordinea de sesizare a Camerelor Parlamentului. În măsura în care titularii dreptului de sesizare a Curții Constituționale prevăzuți la art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție formulează o obiecție de neconstituționalitate fără a contesta diferența specifică dintre varianta redacțională a legii reexaminată și cea inițială a legii, Curtea urmează să constate inadmisibilitatea acesteia.

23. Raportat la cauza de față, Curtea observă că forma legii trimisă spre promulgare la 24 iunie 2023 reglementa introducerea unei noi litere, lit. k), la art. 24¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice. Potrivit acestei completări, permisele de conducere eliberate pentru categoria B ar fi fost valabile și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cm³, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1. Totodată, textul prevedea că deținătorii permiselor trebuie să aibă vârsta minimă de 24 de ani împliniți, permisul pentru categoria B obținut de minimum 3 ani și să facă dovada absolvirii a 10 ore de pregătire practică în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de autovehicule.

24. Prin cererea de reexaminare formulată, Președintele României a cerut Parlamentului să reanalizeze legea, pentru următoarele considerente: (I) plasarea greșită a intervenției legislative la alin. (1) al art. 24¹ ce reglementează procedura eliberării permiselor de conducere [aceasta trebuia să vizeze completarea alin. (2) al art. 24¹, care se referă la dreptul de a conduce vehicule pe drumurile publice, și nu alin. (1) al art. 24¹]; (II) neclaritatea legii din perspectiva modului în care se va face dovada absolvirii celor 10 ore de pregătire practică, dacă această dovadă trebuie deținută fizic și prezentată în cazul unui control de fiecare conducător de vehicule, alături de permisul de conducere; (III) lipsa de claritate a intenției legiuitorului de a acorda dreptul posesorilor permiselor de conducere eliberate pentru categoria B de a conduce doar motocicletele cu transmisie automată din categoria A1.

25. La data de 27 decembrie 2023, în urma reexaminării, Parlamentul a transmis spre promulgare Legea pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, textul având următorul cuprins: „La articolul 24¹ alineatul (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată în Monitorul Oficial

al României, Partea I, nr. 670 din 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare, după litera g) se introduce o nouă literă, lit. g¹), cu următorul cuprins: «g¹) permisele de conducere eliberate pentru categoria B sunt valabile și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1, cu condiția ca deținătorii permiselor să aibă vârsta de minimum 24 de ani împliniți, o experiență de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B și fac dovada, printr-o adeverință, că au absolvit un curs de pregătire practică de minimum 10 ore în acest sens în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de vehicule. Adeverința obținută se înscrie în Registrul național al cursanților gestionat de către Autoritatea Rutieră Română, iar informația deținerii acesteia se transmite pe cale electronică Direcției Generale Permise de Conducere și Înmatriculări în vederea introducerii mențiunilor corespunzătoare în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate;»”.

26. Curtea constată că, în procedura de reexaminare, Parlamentul a operat următoarele modificări: (I) a completat art. 24¹ și a introdus la alin. (2) al acestuia o nouă literă, lit. g¹); (II) a detaliat modul în care se va face dovada absolvirii celor 10 ore de pregătire practică, și anume printr-o adeverință care se înscrie în Registrul național al cursanților, gestionat de către Autoritatea Rutieră Română, iar informația deținerii acestora se transmite pe cale electronică Direcției Generale Permise de Conducere și Înmatriculări în vederea introducerii mențiunilor corespunzătoare în Registrul național de evidență a permiselor de conducere și a vehiculelor înmatriculate; (III) a intervenit asupra condiției de a deține de minimum 3 ani permisul pentru categoria de vehicule B astfel încât acest tip de permis să poată fi utilizat și pentru motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1, și a redus această perioadă la 2 ani.

27. În acest context, Curtea reține că Președintele României critică modificarea adusă de Parlament în ceea ce privește reducerea perioadei referitoare la deținerea permisului pentru categoria de vehicule B de la 3 ani la 2 ani, apreciind că aceasta reprezintă o modificare a legii, nesolicitată prin cererea de reexaminare și fără a avea legătură cu aceasta. Analizând forma legii trimisă spre promulgare la data de 24 iunie 2023 și forma trimisă spre promulgare la 27 decembrie 2023, Curtea constată că, într-adevăr, legiuitorul a operat o modificare a dispozițiilor legii care nu a fost în mod expres invocată în cererea de reexaminare, dar care este în mod indisolubil legată de normele solicitate a fi reexaminare.

28. Curtea observă că dispozițiile adoptate reglementează, pe lângă dreptul persoanelor care dețin permise de conducere eliberate pentru categoria B de a conduce motocicletele care respectă parametrii stabiliți prin textul de lege, condițiile pe care deținătorii acestor permise trebuie să le îndeplinească în mod cumulativ pentru a putea exercita acest drept. Astfel, în varianta inițială (trimisă spre promulgare la data de 24 iunie 2023), deținătorii permiselor trebuiau să aibă vârsta minimă de 24 de ani împliniți, permisul pentru categoria B obținut de minimum 3 ani și să facă dovada absolvirii a 10 ore de pregătire practică în cadrul unei unități autorizate de pregătire a conducătorilor de autovehicule, iar în varianta adoptată în urma reexaminării (trimisă spre promulgare la 27 decembrie 2023) au fost menținute aceleași condiții, cu scurtarea perioadei de deținere a permisului de la 3 ani la 2 ani.

29. Având în vedere cele două forme ale legii, Curtea constată că, *in concreto*, norma în forma modificată după reexaminare nu aduce niciun element de noutate sub aspectul reglementării condițiilor ce trebuie îndeplinite de către deținătorii permiselor de conducere eliberate pentru categoria B pentru ca

aceștia să poată exercita dreptul de a conduce motocicletele ce intră în clasa de vehicule încadrate în categoria A1. Curtea, reține, așadar, că noua reglementare (în varianta adoptată în urma reexaminării) nu vizează o condiție nouă ce trebuie îndeplinită de deținătorii permiselor de conducere eliberate pentru categoria B, prin urmare nu poate fi considerată o soluție legislativă distinctă, care nu are legătură cu solicitările formulate în cererea de reexaminare.

30. În acest context, Curtea observă că, potrivit expunerii de motive, scopul Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice este circumscris: facilitării condițiilor de obținere a permisului categoria A1 pentru posesorii de permis categoria B, dacă aceștia îndeplinesc o serie de criterii; stabilirii de soluții alternative — precum sprijinirea utilizării de motocicletele ușoare prin facilitarea obținerii permisului categoria A1 pentru posesorii de permis categoria B — pentru asigurarea unei mobilități urbane optime la nivelul populației, în condițiile extinderii accelerate a zonelor urbane și a imposibilității adaptării infrastructurii la valorile de trafic pentru autovehicule pe 4 roți; creșterii gradului de mobilitate urbană pentru populație, cu implicații pozitive pentru economie și confort; fluidizării/decongestionării zonelor urbane supraaglomerate; rezolvării problemei parcarilor; determinării unui consum redus de combustibil și reducerii poluării.

31. Totodată, Curtea reține că, potrivit art. 20 alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, vârsta minimă pentru obținerea permisului de conducere este de 16 ani împliniți, pentru categoria de vehicule A1 (motociclete cu cilindrul maximă de 125 cm³, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg). În egală măsură, Curtea observă că, potrivit anexei nr. 41 — *Plan de învățământ (Anexa la Programa de școlarizare)* la Ordinul ministrului transporturilor nr. 75/2014 privind reglementarea activității de pregătire a persoanelor în vederea obținerii permisului de conducere, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 și 107 bis din 12 februarie 2014, pentru categoria A1 (fără permis de conducere), durata minimă de pregătire practică constă în efectuarea unui număr total de 26 de ore. Așa fiind, Curtea constată că, prin forma legii adoptată ulterior reexaminării, legiuitorul a realizat o corelare a noilor reglementări cu soluția legislativă existentă în actuala reglementare, această formă fiind menită să asigure integrarea organică a noilor dispoziții în ansamblul legislației, precum și punerea lor în acord cu prevederile actelor normative cu care se află în conexiune.

32. De asemenea, Curtea constată că, deși dispozițiile care reglementează condiția referitoare la perioada de deținere a permisului de conducere eliberat pentru categoria B nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, modificarea conținutului normativ al acestora s-a impus, întrucât ele sunt în mod indisolubil legate de dispozițiile referitoare la celelalte condiții pe care persoanele prevăzute de textul în cauză trebuie să le îndeplinească pentru a putea exercita dreptul de a conduce motocicletele cu transmisie automată cu cilindrul maximă de 125 cmc, cu puterea maximă de 11 kW și cu un raport putere/greutate de cel mult 0,1 kW/kg, categoria A1, modificarea unora dintre aceste condiții regăsindu-se în cererea de reexaminare.

33. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că dispozițiile Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice au fost adoptate cu respectarea art. 77 alin. (2) din Constituție, astfel cum acesta a fost interpretat în jurisprudența Curții Constituționale, și implicit a art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la efectele obligatorii ale deciziilor instanței constituționale.

34. În continuare, Curtea reține că *cea de-a doua critică de neconstituționalitate* formulată de Președintele României vizează încălcarea principiului clarității și previzibilității legii de către dispozițiile modificate ca urmare a reexaminării legii. În esență, autorul obiecției de neconstituționalitate apreciază că utilizarea de către legiuitor a unui termen general, precum cel de „experiență”, fără precizarea oricăror alte elemente suplimentare determină neclaritatea dispozițiilor legale.

35. Referitor la standardele de calitate a legii, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa — spre exemplu, prin Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, paragrafele 30 și 31, invocând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, respectiv Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141, și Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în Cauza *Del Río Prada împotriva Spaniei*, paragrafele 92 și 93 —, că, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută și că una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, s-a arătat că numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, ale căror interpretare și aplicare depind de practică. În acest context s-a constatat că oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal, iar nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Totodată, s-a reținut că, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Pentru acest motiv, s-a statuat că rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor.

36. Curtea constată că sintagma criticată în sesizarea de neconstituționalitate nu poate fi analizată în mod independent față de celelalte prevederi ale actului normativ care reglementează circulația pe drumurile publice sau fără a se ține cont de scopul avut în vedere de legiuitor, care rezultă din interpretarea sistematică a actului normativ (Decizia nr. 70 din 28 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 211 din 14 martie 2023, paragraful 46). Astfel, stabilirea înțelesului sintagmei criticate se poate realiza, prin utilizarea unei interpretări sistematice, în contextul ansamblului

41. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că dispozițiile Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 martie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

normelor de drept — dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 —, cu care aceasta se află în relație obiectivă. Așa fiind, dispozițiile completatoare nu trebuie privite în mod izolat, ci ca o componentă unitară a ansamblului legislativ ce reglementează circulația pe drumurile publice.

37. Curtea observă că dispozițiile art. 24¹ alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 reglementează cazurile în care se eliberează permisele de conducere pentru categoriile prevăzute de actul normativ anterior menționat. Totodată, alin. (2) al dispozițiilor anterior menționate (care urmează să fie completat prin legea criticată) și următoarele reglementează, pe de o parte, dreptul de a conduce vehicule pe drumurile publice pentru posesorii de permise de conducere eliberate pentru categoriile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 și, pe de altă parte, situațiile în care aceștia au dreptul de a conduce vehicule încadrate în alte categorii decât cea menționată în permisul de conducere. Astfel, Curtea reține că premisa de la care pornește reglementarea dispozițiilor art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 vizează ipoteza unei persoane care deține un permis de conducere eliberat potrivit legii, textul dându-i acesteia dreptul de a conduce vehicule încadrate în alte categorii decât cea menționată în permisul de conducere.

38. Astfel, Curtea constată că, din conținutul prevederilor legale enunțate anterior și printr-o interpretare sistematică a acestora, se conturează accepțiunea sintagmei „experiență de cel puțin 2 ani de conducere pentru categoria de vehicule B”, în sensul că aceasta se referă la faptul că de la obținerea permisului de conducere pentru categoria B trebuie să fi trecut cel puțin 2 ani. Așa fiind, maniera de reglementare a dispozițiilor legale analizate nu le lipsește pe acestea de claritate, precizie și previzibilitate, înțelesul lor putând fi dedus din interpretarea sistematică a ansamblului normativ cu care acestea se află în relație.

39. De altfel, Curtea observă că soluția legislativă adoptată de legiuitor nu reprezintă o noutate în materia circulației pe drumurile publice, legiuitorul, reglementând, în cadrul dispozițiilor art. 20 alin. (4) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, că „*vârsta minimă pentru obținerea permisului de conducere este de 20 de ani împliniți, dacă persoana are o experiență de cel puțin 2 ani de conducere a motocicletelor din categoria A2*”.

40. Având în vedere cele expuse, Curtea constată că dispozițiile Legii pentru completarea art. 24¹ alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice respectă exigențele constituționale ale art. 1 alin. (5) referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu